

VELEM MI LESZ?

Nyugodt a ház. Már nem lesz részeg. Nem fogja többé lehányini a szőnyeget.

Csak a kántor hamiskás hangja rezeg a levegőben. Nem sír senki.

Embereket szoktak siratni! Anya szipogni kezd mellettem, de szeméből nem törnek elő a könnyek. Mügyász. Lopva hátranézek. Egy öreglány arcán szinte örömet látok. Vége lett. Ennyit ért egy élet.

A munkások lassan engedik le a koporsót a földbe. Kezükön kidagadnak az erek, ahogy szorítják a kötelet. A szürke, rojtos kötélvég a földet söpri. Anyám ismét szipog. Eltűnik a koporsó a háromlábnyi mélységben. Földet hánynak rá. Az egyik lapátnak kiesik a nyele. Bele a gödörbe. Az is el lesz temetve. Telik a gödör. Kész. Hátat fordítunk, és elindulunk. Ahogy hátranézek, látom, hogy a fakereszt ferdén áll a földben. Kít érdekel? Távolodunk...

SÜT A NAP.

Eltűnik a koporsó a háromlábnyi mélységben. Földet hánynak rá. Az egyik lapátnak kiesik a nyele. Bele a gödörbe. Az is el lesz temetve. Telik a gödör. Kész. Hátat fordítunk és elindulunk. Ahogy hátranézek, látom, hogy a fakereszt ferdén áll a földben. Kít érdekel?

Távolodunk...

A NAP SÜT.

Kít érdekel? Távolodunk...

Lassan sétálunk haza. Anya szinte megfiatalodott. Ezt várta volna?

De hát ő ember volt. Sírnivaló. Hát ennyi egy élet?

Hol a szomorúság? Egy üres hely az asztalnál? Miért nem tudott élni?

Az utcán egy ház előtt, a kertben földieper érik. Lopok belőle egy marékka. Gyorsan enni kezdem, de nincs semmi íze. Egy szem kiesik a kezemből. Emlékek...

A tél már elmúlt. Késik a tavasz. Valahogy mindenkit kellemes érzéssel tölt el az a gondolat, hogy elkezdődik egy új évszak. Egy új üresség. Mégis várjuk. Olyan az, mint egy elfeledett álom. Újra és újra megálmodod, de napról napra mind fakultabb. Valamikor szép volt. Tele színnel, élettellel, de már kifakult. Ha elképzeled, egy vászonhoz hasonlít, amire valamikor gyönyörűt festettek, de már foszladozik az anyag, csak sejteni lehet rajta a festéket. Ma már szétmosódtak a színek és az így most már nem is szép, nem is kedves, hanem idegen és durva.

Fázom. Bemegyek az első utamba eső templomba. Nem vallásosságból, hanem mert remélem, hogy ott melegebb lesz, bár előre tudom, hogy a magas falak és az aranyfestékek bevont oszlopok sem sugároznak meleget. De... reménykedni lehet. Ehhez még nekem is jogom van. Jogom! Kinyitom a templom nehéz ajtaját. És belépek. Ritkán járok templomba és épp ezért, most valami különösre vágyom. A nagy, hideg teremben azonban nincs semmi rendkívüli. A szenteltvíztartónak csak az alján van víz. A nemtudomiból készült szentek, olyan buta (szentekre jellemző) arckifejezéssel bámulnak bele a pofámba. Mintha mindent látni akarnának.

Na, bámulhattok! Most meg az egyik mintha gúnyosan mosolyogna: „Aranyom, mi is szegények vagyunk, ne várj tőlünk segítséget!” Amott meg egy fiatalos arcú, de már biztosan megvénült, szűz angyalka fogja össze a mellén a csuháját! „Ne izgasd magad, lelkem, azonos neműek iránt nem vonzódok”, gondolom.

Az egyik asztalkán könyv áll nyitva, amelybe mindenki beleírhatja a kéréseit. És akik nem tudnak írni?! Azok mit csináljanak?! Pedig épp nekik van a legnagyobb szükségük a segítségre! Én is írok bele? De hát ki segít az én sok bajomon??? Már sokadszor: megaláztak.

Odajött elébem és a legundorítóbb szavakat ordította rám. Aztán leköpött. Az arcomba köpött. Értitek?! Az arcomba köpött! Az átkozottja! Belémrúgott és pofonütött! És szidta az anyámat! És én türtem. Mi mást tehettem volna?! Türtem. Lehajtott fejfel. Miért mindez? Csak azért, mert másképp beszélünk. Ezért türünk. Nem tehetünk mást. Csak hajtsuk le a fejünket, és verjenek véresre bennünket. Folyjon a vérünk! Nem nekik fáj, hanem nekünk, de mi kibírjuk. Meddig vajon?

Öregnek és fáradtnak érzem magam. El akarom felejteni azt az életet, amit élek. Gyűlölöm a világot! Most már elegendem van mindentől! A templomból is! Kimegyek az ajtón. Nyitva hagyom magam után. Hidegebb már úgysem lehet. Sietek az utcákon. Hazamegyek, az otthonomba. Egyszer valahol azt olvastam, hogy az otthon, az egy olyan hely, ahol szeretet van, meg boldogság. Nirvána. Legteljesebb boldogság. Furcsa szó, furcsa dologra... Úgy szeretnék boldog lenni... Olyan önző kívánság ez? A boldogság az kábítószert, ami túl drága ahhoz, hogy én is hozzájussak.

Hazaértem. Halkan nyitom az ajtókat. Lábuhegyen lopózok be a szobámba. De nem is venne észre senki. Üres a lakás. Hideg van, pedig úgy vágyom melegre. Becsukom szobám ajtaját és odamegyek az ágyhoz. Leülök, de fel is kelek rögtön. Bekapcsolom a melegítőt, és visszafekszem az ágyra. Nem gondolok semmire. A leengedett redőnyök nem csak a külvilág látványától, de a hangoktól is elszigetelnek. Körülnézek. Hát ráférne már a festés a falakra. A sarkokban lassacskán lepereg a festék. A régiségnek számító falitűkör homályos. A hatalmas filodendron levelei már sárgulásnak indultak. Nem is csoda, hisz soha nem kap vizet ez az ártatlan virág! A rádióm is csak recsegve szól. A luszter régimódi. Az a száraz virágcsokor, meg amott a polcon, olyan giccses! Hogy mindezt eddig nem vettem észre? Csúnya a szobám! Uhhh... Valaki csenget. Hosszan. Még mindig zúg tőle a fülem. Lassan felkelek. Végigbotorkálok a szobákon, és megállok az ajtó előtt. Kinyitom. Apa az. Már megint részeg. Most hányni fog.

Már a harmadik szem földieper esik ki a kezemből... Jönnek tovább az emlékek...

Szombat van. Szabadnap. Szerettem a szombatot, mert utána vasárnap lesz, és nem kell csinálnom semmit. Jókedvem van. Ülök a konyhában és nézem anyát, ahogy főz. A lábában serceg az olaj. Pár pillanat múlva már pirul benne a hagyma, a zöldség, a sárgarépa. Imádom ezt az illatot, amikor a zöld-

ségfélék szaga összekeveredik a konyha forró levegőjében. Ma olyan kedves anya. Ma úgy szeret. Mosolyog. Milyen szép is ez a konyhai idill. Mindjárt dél lesz! Gyorsan megteríték. Na, kész! Nyílik az ajtó. Apa érkezik. Már nevetnék is rá vidáman, de belém-szorul a hangm, amikor meglátom. Tudtam mindíg, hogy szereti az italt, de így még sosem láttam. Megbotlik a szerteszét hagyott papucsaimban. Megfogom a kezét, hogy el ne essen, de ő ellök magától. Nyelem a könnyeimet. Mióta van ez így?! Talán azóta, amióta Adára járok iskolába?! Istenem! Még nem jutottam szóhoz. Anya már biztos nem tud mit mondani. Apa is hallgat. Miért is? Szó nélkül asztalhoz ülünk és enni kezdünk. Apa hirtelen köhögni kezd. Sokáig. Furcsán sokáig. Elfordul az asztaltól, és cigarettára gyújt. Anya halkan megszólal:

– Bent ne cigarettázz – ő feláll és kimegy. Csend üli meg a konyhát. Hát ezek az én szüleim?! Ezek a hideg emberek?!

Apa elmegy a konyhaablak előtt. Nézem az anyám arcát és rádöbbenek, hogy már nem szereti apát. Most már nem szólok, nem kérdezek. Fölösleges. Csendben eszek. Tömöm magamba az ételt gondolkodás nélkül. Anyu a hűtőből egy tál földiepret vesz elő. Tudom, hogy most még nagyon drága a földieper, s ő mégis vett nekem. Imádom a földiepret. Gyorsan tömöm magamba a piros gyümölcsöt, de nincs íze. Sírnivaló. Apáról teljesen elfeledkeztem, de most, ahogy kinézek a konyhaablakon a kertbe, látom, hogy ás. Néha mintha szomorúan benézne az ablakon, mintha nem merne bejönni, de lehet, hogy csak nekem tűnik így. Sír. Vagy én látok homályosan a könnyeimen keresztül? Hirtelen eszembe jut az eper. Megszólalok.

– Hát apa nem kap földiepret? Ő is szereti! Hisz annyit dolgozik! Értünk dolgozik! – felkelek az asztaltól, kezembe veszem a tálat a pár szem gyümölcscsel. Kimegyek az udvarra. Megállok az apám előtt. Feléje nyújtom a tálat.

– A tiéd – mondom. Ő nem mozdul, nem veszi el tőlem, de mintha meg szeretné simogatni az arcom. Aztán megáll a keze a levegőben. Tudom, hogy szeret engem. Ő jó! De hát akkor...?! Halkan megszólalok.

– Apa, miért teszed ezt? Te is tudod, hogy az alkohol káros az egészségre. Hát akkor miért? Aztán már nehéz lesz megállni. Apu! Nem nézve rám, rekedten mondja.

– Hagyjál békén, én sem bántalak. Te se bántás...

– De apa, hát nem látod?... – folytatnám, de ő rámordít. Mintha nem is az apám lenne.

– Mars innen!

Miért tette ezt? Hisz engem szeret a legjobban. Tudom. Ő jó!

Én sem tudom, hogy miért teszem, de újra szólok.

– Rongy ember vagy, apa...

Ekkor az arcán valami furcsa történt. Mintha kifutott volna belőle az összes vér. Mintha valami nagyon fájt volna neki. Mintha egy perc alatt éveket öregedett volna... Vagy ismét csak úgy tűnt? A kezem után kapott, de én otthagytam. Most már nem tudom, igaz volt-e. Most már nem tudom...

Rongy ember...

Szinte öntudatlanul szórom az utca kövére a földiepret. Mintha minden szem leesett gyümölcs magával vinne valamit, ami eddig hozzám tartozott...

PÉLDAKÉP KERESTETIK

(szatíra)

A világot már egész kicsi korom óta két részre osztottam: miránk, vagyis emberekre, és felnőttekre. Igaz, ez egy kicsit sértő ránk nézve, hiszen hogy lehet hozzánk hasonlítani a primitív lényeket, de hát jól van, legyen meg az örömük. Némileg hasznosak a számunkra, hiszen ők adják a kólára, sörre és benzinre valót, de tartásuknak több a kára, mint a haszna. Amint az ember beszélni kezd, rögtön elhallgattatják:

– Hallgas, most én beszélek!

Amikor végre szóhoz jutnál, addigra vagy elfelejtetted a mondanivalódat vagy a beszéd tárgya évül el, de ha ez a két lehetőség közül az egyik sem teljesül, akkor a tévében kezdődik a híradó és akkor ugye, pofa be.

Sok felnőtt azt a felfoghatatlan, zavaros értelmű mondást hangoztatja, hogy ha valami problémánk van, kérjünk tőle segítséget, ők szívesen adnak, lévén idősebbek, tapasztaltabbak, okosabbak. Ha netán véletlenül valaki rászánja magát egy ilyen megbocsáthatatlan félrelépésre, rá fog jönni, hogy a „tapasztaltabb” felnőtt vagy elérte és valami ötödikről magyaráz, vagy bevallja, hogy az ő problémája azonos a tiéd. Az iskolában megint felnőttek, tanárok vannak.

Főlényeskednek azzal, hogy ők mindent tudnak, s jogosnak érzik magukat arra, hogy tanítsanak bennünket. A saját nyomorult kis világukban élnek, sivar életük egyetlen öröme a feleltetés, ellenőrző és dolgoztatás, -javítás.

Szerintük a legfontosabb dolgok közé tartozik az automatikus zabhegyező gép működésének pontos ismerete, vagy az, hogy egyes neves személyiség hányszor húzta le a vizet maga után, ha egyáltalán tett ilyet.

De minek is tanuljuk azt a sok dumát filozófiából, ha nem tudjuk hasznát venni. Mert száz-egynéhány évvel ezelőtt egy valaki „zseniális” fejében megfogant egy eleve torzszülött gondolat, amely szépnek tűnt ugyan, de a gyakorlatban fordítva funkcionál, azért kell néhány millió diáknak lehetetlenségeket bemagolnia.

A történelem ismétli önmagát. Hát ezt a saját bőrünkön tapasztalhattuk. Hiszen a tíz-egynéhány évvel ezelőtt bezűntetett gimnázium újra életre kelt. Mégsem lehetnek túl hülyék a világ többi országában, hogy ezt a rothadó kapitalizmus idejéből való oktatási módszert megtartották. És persze ennek is mi, új nemzedék isszuk meg a levét. Ismétlés, ugye, a tudás nagynénje. Itt vannak még az élő-, holtnyelvek is. Hogyan érthetnénk meg magunkat máskülönben, ha a sors, esetleg valakik haragja kül- vagy belföldre kényszerít bennünket?

És aki jól ismeri apja, anyja, embertársa nyelvét, az helyesen, változatosan, ízeseen, és persze haragosan tudja szidni ellenségét, vagy a legelső embert, aki elébe kerül. Nemhiába tanultuk meg a fizikát és a kémiát, hiszen életbevágóan fontos tudni a könnygáznak, a vízagyúlvédéknek, a puskapornak a képletét, és Newton törvényeit, miszerint amilyen erővel vágnak pofon, én azt ugyanolyan erővel adom vissza.

Sokan azt mondják, hogy a „felnőttekről” kellene példát vennünk. No, rögtön elhatároztam, hogy a legelső „szemem ügyébe eső” felnőttől példát veszek. Árgus szemekkel néztem szét az utcán, minden neszre figyelve, nehogy elszalasszam ezt a, nekem sokat jelentő találkozást. A „szerencse a kegyei közé fogadott, megjelent a színen a nagy Ő.

Igaz, ami a nagyságát illeti, nagynak éppen nem volt mondható, de felnőttnek elég felnőtt volt. Egy üvegből izogatva, a szeméteskannákban túrkált, módfeletten megörült egy fél szendvicznek is. Néhány pillanat múlva egy horkoló felnőtt pillantottam meg: az egyik kapualjban aludta az igazak álmát. Egy belső hang azt súgta, ezek nem az igazi felnőttek. De hát akkor hol keressem őket? Lehet, hogy egy kiveszofélben levő faj után kutatok? Mentő ötletem támadt. Bekapcsoltam a televíziót. A bábu bábig – ember-ember hátán.

Ezek lennének az igazi felnőttek, akikről példákat kellene vennünk?

Mindenfélét kiabáltak összevissza, csak azt lehetett érteni abból a pokoli hangzavarból, hogy le a politikával, le a tévével. Nem tudtam megérteni, miért nem jó a tévénk ott a polcon, hozzá is láttam a leemeléséhez, de nem ment. Kis idő után a térre érkezett egy másik csoport is, csak hogy ők, úgy látszik, eltévesztették a dátumot, és május elseje helyett mostanra tűzték ki a fegyverek felvonulását.

Elkeseredtem. Hát tényleg nem találok példaképet felnőttek között? De újból egy zseniális ötletem támadt. Hát kiről vehetnék példát másról, mint a képviselőkről, hazánk népei és persze nemzetiségei küldötteiről. Volt mit látnom a televízióban. Az ottani hangulat legjobban az ökölvívó-mérkőzésre hasonlított, ahol a szemben álló felek egymás torkának rontanak, rekedten üvöltözve egyéni nézeteiket.

Hát ha ezek a példamutató felnőttek, kövessük példájukat! Eldöntöttem, ha holnap valaki, esetleg tanár kérdőre von valamiért, alkotmányos jogaimra hivatkozva üvöltözni kezdek, és ha ez sem használ, kívülállóságomat bizonyítván elhagyom a termet.

KONCZ Gyula

ÓNODY BOGLÁRKA VERSEI

TISZTASÁG

Fura dolog az érzés
hazudik mert tudja
az igazat.
Te hiszel neki
és az érzés
tisztá marad.

VÁRAKOZÁS

Nem jó így, egyedül
mikor szürkén ül
az órán a mutató
kutató
szemem ködtől hőköl
s por simul a sárga
kőkockára.
Tavaszt vár a lassan már
őszülő őszelő.

IDŐK

Lázálmok vágyával
lázadók dacával
keresem holnapom
közben
százsínű illatos
mézízú makrancos
jelenem megrontja
az
itt-égő olvadó
hamuvá roskadó
tegnap.

ÉVSZAK

Olyan mámor ez
olyan bódulat
olyan szín és olyan illat
olyan csepp és olyan erő
nevetető-szeretető
olyan csepp és olyan erő
őszönízú tavaszelő.

VERS

Árva és árnyékos
arcodban
őszi Tisza
kavargott
kútmély szemedre
keserűség
hajlott
árván szorong
sír
a napkorong is
fél
hogy egyedül marad
maradj
hidegek odakinn a falak
zúzmarát lehel
szájaddal
fél
a fény
sír
a napkorong is.

